

BOSNA I HERCEGOVINA
БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
BOSNIA AND HERZEGOVINA

URED ZA REVIZIJU FINANSIJSKOG POSLOVANJA INSTITUCIJA BiH
URED ZA REVIZIJU FINANSIJSKOG POSLOVANJA INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА ИНСТИТУЦИЈА БиХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

Musala 9, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 26 47 40, www.revizija.gov.ba, e-mail: saibih@bih.net.ba

Број:

**ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ
КОНКУРЕНЦИЈСКОГ САВЈЕТА БиХ
ЗА 2004.ГОДИНУ**

Сарајево, јун 2005. године

САДРЖАЈ

I	МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА	3
II	РЕВИЗИОНИ ИЗВЈЕШТАЈ	4
1.	Увод	4
2.	Осврт на препоруке из претходног извјештаја	4
3.	Налази и препоруке	5
3.1.	Систем интерних контрола	5
3.1.1.	Управљање и руковођење	5
3.1.2.	Планирање и извршење буџета	6
3.1.3.	Расходи	8
3.1.4.	Благајничко пословање	8
3.1.5.	Попис средстава и извора средстава	8
3.1.6.	Информациони систем	9
4.	КОРЕСПОНДЕНЦИЈА	9
5.	Резиме	9

I МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

- 1.1. Канцеларија за ревизију финансијског пословања институција Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Канцеларија за ревизију) извршила је ревизију финансијских извјештаја и то: Биланса стања, Рачуна прихода и расхода, Искоза о капиталним издацима и Извјештаја о извршењу буџета на дан 31.12.2004. године у КонкурENCIЈском савјету Босне и Херцеговине (у даљем тексту: КонкурENCIЈски савјет). Ревизија је испитивала и усаглашавања са примјенљивим законима и функционисање система интерних контрола.
- 1.2. Руководство КонкурENCIЈског савјета је одговорно за финансијске извјештаје, поступање у складу са законима и прописима и успостављање ефикасног система интерних контрола. Наша одговорност је да изразимо мишљење на основу ревизије коју смо извршили.
- 1.3. Законска основа ревизије садржана је у Закону о ревизији финансијског пословања институција Босне и Херцеговине. Ревизију смо обавили у складу са ревизионим стандардима Међународне организације врховних ревизионих институција (INTOSAI). Ови стандарди захтијевају да ревизију планирамо и извршимо на начин који нам омогућава да се у разумној мјери увјеримо да су финансијски извјештаји састављени у складу са важећом законском регулативом и примјенљивим рачуноводственим стандардима и да представљају тачан и истинит приказ пословања. Ревизија оцјењује и поузданост система интерних контрола којима се обезбјеђује примјена закона и прописа, заштита имовине, поуздано извјештавање и ефикасно пословање.
- 1.4. Ревизија је, на основу узорака, испитивала значајне трансакције које потврђују износе у финансијским извјештајима, оцјену рачуноводствених начела приликом састављања финансијских извјештаја, оцјену значајних процјена извршених од стране руководства приликом састављања финансијских извјештаја, усаглашеност са законима и прописима и оцјену система интерних контрола. Сматрамо да ревизија коју смо извршили пружа разумну основу за изражавање нашег мишљења.

Канцеларија за ревизију изражава резерву на финансијске извјештаје за КонкурENCIЈски савјет за 2004. годину из ниже наведених разлога:

- Пословање без Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у КонкурENCIЈском савјету, као претпоставке за попуну радних мјеста, чиме би се стекли услови за успоставу функције те институције (тачка 3.1.1. Извјештаја);
- Недостатак појединих интерних правила и критерија којима се регулише висина, евидентирање и контрола одређених трошкова, са циљем постизања економичности и ефикасности у трошењу јавног новца (тачка 3.1.3. Извјештаја);
- Није извршено раздвајање дужности у дијелу обављања рачуноводствених и финансијских послова као и готовинског пословања (тачка 3.1.4. Извјештаја);
- Недоследна примјена прописа који уређују област рачуноводства у дијелу који се односи на обављање годишњих пописа средстава и извора средстава (тачка 3.1.5. Извјештаја);

II РЕВИЗИОНИ ИЗВЈЕШТАЈ

1. Увод

Конкуренијски савјет Босне и Херцеговине је, на основу одредби Закона о конкуренцији БиХ (Службени гласник број 30/01), самостална институција која је дужна да обезбједи досљедну provedбу тог закона на цијелој територији Босне и Херцеговине и има искључиву надлежност у одлучивању да ли постоје поједини облици забрањеног конкуренијског дјеловања.

Конкуренијски савјет има статус правне особе, са сједиштем у Сарајеву. Одлуке Конкуренијског савјета доносе се већином гласова присутних чланова, с тим да за сваку одлуку морају да гласају најмање три члана, од којих по један члан из реда сва три конститутивна народа. Конкуренијски савјет је конституисан 01.05.2004. године и од тада послује као самостална институција.

2. Осврт на препоруке из претходног извјештаја

С обзиром да је Конкуренијски савјет, као самостална институција, конституисан у мају 2004. године, ревизија пословања те институције није вршена за 2003. годину. По извршеној претходној ревизији за 2004. годину, коју смо обавили у периоду од 22.12.2004.-24.12.2004.године, упутили смо писмо руководству у ком смо навели одређене пропусте у пословању и дали препоруке за њихово отклањање. У завршној ревизији извршили смо провјере везано за поступање по препорукама датим у нашем писму и утврдили да је Конкуренијски савјет поступио по препорукама које се односе на следеће догађаје:

- Усвојена је Одлука о праву на трошкове репрезентације и куповину поклона и ограничења у висини стварања обавеза по тим трошковима која се примјењује од 01.01.2005. године;
- Измијењена је Одлука о праву на кориштење мобилних телефона у дијелу који дефинише рокове за који се признају одобрени трошкови са примјеном од 01.01.2005. године;
- Усвојен је Правилник о интерној контроли и ревизији како је то прописано Законом о извршењу буџета за 2004. годину;
- Извршена је измјена Уговора о закупу стана за смјештај једног члана Конкуренијског савјета којим се обавезе по основу прописаних пореза на приход грађана преносе на закуподавца;

3. Налази и препоруке

3.1. Систем интерних контрола

Ревизија је уочила одређене недостатке у систему интерних контрола¹ у дијелу који се односи на:

- пословање без Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Конкурнцијском савјету, као претпоставке за попуну радних мјеста, чиме би се стекли услови за успоставу функције те институције (видјети у тачки 3.1.1.);
- планирање буџета није урађено квалитетно са реално утврђеним ресурсима потребним за извршење јасно дефинисаних циљева и задатака пословања (видјети у тачки 3.1.2.);
- недостајуће писане процедуре које се односе на право на стварање трошкова репрезентације и ограничење појединачне висине стварања обавеза тих расхода (видјети у тачки 3.1.3.);
- није извршено раздвајање дужности у дијелу обављања рачуноводствених послова и готовинског пословања (видјети у тачки 3.1.4.);
- недостајуће писане процедуре које се односе на функционисање ИТ система, употребу компјутера, заштиту података, контролу података, класификацију и права приступа подацима (видјети у тачки 3.1.6.).

Конкурнцијски савјет није досљедно примјењивао прописе:

- из области рачуноводства дијелу који се односи на инвентарисање средстава и извора средстава (видјети у тачки 3.1.5).

3.1.1. Управљање и руковођење

Канцеларија за ревизију је утврдила недостатке у систему организације и руковођења Конкурнцијског савјета, као посљедицу пословања без Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста. Посљедица се огледа у томе да је Конкурнцијски савјет пословао у току 2004. године без наведеног Правилника, као основне претпоставке за попуну радних мјеста, чиме би се стекли услови за успоставу функције те институције. Наиме, Конкурнцијски савјет је тек крајем децембра 2004. године усвојило наведени интерни акт и упутило Савјету министара БиХ на давање сагласности за исти. У току 2004. године у Конкурнцијском савјету било је запослено 6 особа које су изабране за чланове Конкурнцијског савјета. Недовољна попуњеност радних мјеста имала је за посљедицу недостатак одређених контролних функција и немогућност разграничења дужности. Ово је нарочито изражено у обављању материјално финансијских послова, што има значајност са аспекта примјене ревизорских стандарда.

¹Систем интерних контрола подразумјева скуп поступака и мјера које подузима руководство у циљу обезбјеђења тачности и правилности евидентирања финансијских трансакција, њихову пуну усклађеност са законима, те ефикасности, економичности и ефективности трошења јавног новца.

Као ограничавајући фактор у имплементацији пријема предвиђеног броја извршилаца може да се појави недостатак пословног простора, с обзиром да КонкурENCIЈСКИ савјет тренутно располаже са три просторије које им је привремено уступило Министарство спољне трговине и економских односа БиХ. Мишљења смо да наведене слабости могу да имају значајног утицаја на обављање прописаних активности те институције.

Канцеларија за ревизију препоручује КонкурENCIЈСКОМ савјету да подузме додатне активности у циљу имплементације Правилника о унутрашњој организацији, као и на изналагању рјешења за недостајући пословни простор, како би се обезбиједили услови за ефикасно обављање послова, а самим тим и успоставила функција тог тијела.

КонкурENCIЈСКИ савјет је израдио програм рада и извјештај о раду за 2004. годину. Програм рада достављен је и усвојен од стране Савјета министара БиХ, без претходно прибављеног мишљења Министарства финансија и трезора о финансијским аспектима тог програма рада. Ова обавеза је прописана у тачки 27. Одлуке о начелима за утврђивање унутрашње организације управе институција БиХ².

У складу са важећим прописима³ годишњи извјештаји о пословању институција БиХ подносе се одвојено и то финансијски извјештај се подноси Министарству финансија и трезора, а извјештај о раду се подноси Савјету министара БиХ. Према нашем мишљењу овакав начин извјештавања не даје потпуну информацију о пословању институција, јер се на два мјеста подносе извјештаји са различитим садржајем који појединачно не приказују стварно стање о оствареним резултатима пословања.

Препоручујемо руководству да у будуће, прије достављања програма рада на усвајање Савјету министара БиХ, претходно прибави сагласност Министарства финансија и трезора БиХ на финансијски аспект тог програма, како је то прописано наведеном Одлуком Савјета министара БиХ.

Мишљења смо да КонкурENCIЈСКИ савјет треба да сачињава збирне годишње извјештаје који ће да садржавају извршене и неизвршене планиране активности заједно са финансијским показатељима о извршењу буџета и финансијској позицији те институције. Оваквим начином извјештавања, органи којим се подноси извјештај о пословању, имали би на располагању конкретне компаративне показатеље о реализованим оперативним активностима и утрошеним финансијским средствима за те активности, што би, према нашем мишљењу, унаприједило квалитету оцјењивања пословања институција БиХ. Сматрамо да ова унапређења у извјештавању требају да се реализују у сарадњи са Министарством финансија и трезора БиХ уз претходну сагласност Савјета министара БиХ.

3.1.2. Планирање и извршење буџета

КонкурENCIЈСКИ савјет није учествовао у изради приједлога плана буџета за 2004. годину. Приједлог плана буџета за КонкурENCIЈСКИ савјет израдило је Министарство спољне трговине и економских односа БиХ (у даљем тексту: МВТЕО) у укупном износу од 906.835,11 КМ за планираних 14 извршилаца. Министарство финансија и трезора БиХ је без претходних консултација са представницима МВТЕО извршило умањење буџета тако да је исти одобрен у износу од 403.400 КМ за планираних 10 запослених. На захтјев КонкурENCIЈСКОГ савјета,

² Одлука Савјета министара БиХ о начелима за утврђивање унутрашње организације управе институција Босне и Херцеговине (Сл. Гласник БиХ број: 12/03)

³ Закон о конкуренцији (Сл. Гласник БиХ број:30/01); Закон о извршењу буџета институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2004. годину (Сл. Гласник БиХ број: 23/04)

Савјет министара је 28.10.2004. године одобрило употребу средстава из текуће резерве за ту институцију у износу од 10.000 КМ за набавку капиталних средстава, тако да је укупно одобрени буџет за 2004. годину износио 413.400. КМ.

Остварени укупни расходи КонкурENCIЈског савјета за 2004. годину износили су 287.502. КМ или 125.898 КМ мање од планираних (реализовано је 70,00% од планираних средстава).

Преглед извршења буџета КонкурENCIЈског савјета за 2004. годину приказан је у наредној табели:

Р. Бр.	Врста расхода	Одобрено буџетом 2004. год.	Реструкт буџета по Одлуци ВМ	Текућа резерва	Укупно буџет за 2004.год (3+4+5)	Извршење буџета за 2004.год.	Одступање (6 -7)	Индекс (7/6)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I	Текући издаци	403.400	0	0	403.400	277.509	125.891	69
1.	Плаће запослених	208.000	0	0	208.000	175.730	32.270	84
2.	Накнаде трош. запослених	62.400	0	0	62.400	45.795	16.605	73
3.	Путни трошкови	20.000	0	0	20.000	13.923	6.077	70
4.	Издаци за енергију	5.000	0	0	5.000	0	5.000	0
5.	Издаци за комуналне услуге	15.000	0	0	15.000	8.815	6.185	59
6.	Набавка материјала	10.000	0	0	10.000	7.126	2.874	71
7.	Издаци за усл. пријев. и горива	5.000	0	0	5.000	722	4.278	14
8.	Унајмљ. имовине и опрем.	40.000	0	0	40.000	0	40.000	0
9.	Издаци за текуће одржавање	5.000	0	0	5.000	4.226	774	85
10.	Издаци за осигурање	3.000	0	0	3.000	1.586	1.414	53
11.	Уговорене услуге	30.000	0	0	30.000	19.586	10.414	65
II	Текући грантови	0	0	0	0	0	0	0
III	Капитални издаци	0	0	10.000	10.000	9.993	7	100
1.	Набавка грађевина	0	0	0	0	0	0	0
2.	Набавка опреме	0	0	10.000	10.000	9.993	-7	100
3.	Набавка осталих стал.сред.	0	0	0	0	0	0	0
IV	Програми посеб. намјене	0	0	0	0	0	0	0
		0	0	0	0	0	0	0
		0	0	0	0	0	0	0
		0	0	0	0	0	0	0
В	УКУПНО (I - IV)	403.400	0	0	413.400	287.502	125.898	70
	Број запослених	10	0	0	10	6	4	60

КонкурENCIЈски савјет није прекорачио поједине ставке одобреног буџета нити укупан буџет за 2004. годину. Мање остварени текући издаци и капитални издаци финансирани из буџета за износ од 125.898 КМ или 30% од планираног буџета, указују на чињеницу да за КонкурENCIЈски савјет није адекватно извршено планирање буџетских ставки. Најзначајнији разлог се односи на пропуштено запошљавање планираног броја запослених у тој институцији (буџет одобрен за 10 извршилаца а стварно запослених 6 или 60% од планираног броја извршилаца).

Канцеларија за ревизију препоручује руководству КонкурENCIЈског савјета, да убудуће приликом планирања буџета треба да изврши претходну анализу и процјену потребних средстава, предвиђених донација, плана капиталних улагања и људских ресурса потребних за извршење оперативних планова, те да утрошак одобрених средстава прилагоди усвојеним оперативним плановима. На тај начин би се смањило одступање планираног и одобреног буџета, а потребна средства за извршење планираних активности те институције би се свела у реалне оквире.

3.1.3. Расходи

Конкурenciјски савјет је у јулу 2004. године усвојио правила и процедуре којим се одобрава појединачно право на потрошњу и ограничава потрошња буџетских средстава и то: Правилник о интерним процедурама стварања и евидентирања обавеза и начину потписивање финансијске документације; Одлуку о накнади трошкова одвојеног живота; Одлуку о накнади трошкова за привремени смјештај; Одлуку о накнади трошкова превоза на посао и са посла; Одлуку о праву на кориштење мобилних телефона. Примијетили смо да је Одлука којом се регулише право на кориштење мобилних телефона недовољно прецизна из разлога што није у истој утврђен временски период за који се признају одобрени трошкови. Ревизијом је утврђено да је Конкурenciјски савјет реализовао у 2004. години трошкове репрезентације у износу од 4.105,00 КМ за које током године нису постојала правила и процедуре којим се ограничава појединачно право и висина тих трошкова.

Мишљења смо да, свако одлагање усвајања и примјене недостајућих интерних правила којима се регулише потрошња буџетских средстава, знатно утиче на ефикасност и економичност трошења јавног новца у Конкурenciјском савјету.

3.1.4. Благајничко пословање

У поступку ревизије је утврђено да у Конкурenciјском савјету, једна особа располаже готовим новцем и врши одобрење за исплату готовинских средстава, као и припрема налоге за књижење за унос података у ИСФУ систем. Овакав начин руковања и располагања готовим новцем, према нашем мишљењу, ствара претпоставке да намјерне или ненамјерне грешке које могу да се појаве у благајничком пословању не буду откривене, из разлога што су све активности везане за располагање и евидентирање готовог новца повјерене једној особи.

Уз уважавање чињенице да је у Конкурenciјском савјету тренутно запослен недовољан број извршилаца, препоручујемо руководству да без одлагања, из расположивог кадра, изврши раздвајање функција руковања готовим новцем и одобравања исплата и евидентирања књиговодствених промјена готовог новца, како би се успоставила контролна функција у располагању готовим новцем.

3.1.5. Попис средстава и извора средстава

Ревизијом је утврђено да је Конкурenciјско савјету извршило инвентарисање средстава и извора средстава са стањем на дан 31.12.2004.године. Увидом у документацију о инвентарисању утврдили смо да нису сачињена писана упутства за припремне радње које претходе инвентури и није сачињен план активности инвентуре. Такође у Конкурenciјском савјету нису одредили централну пописну комисију, која би, према Упутству Министарства финансија и трезора БиХ, о обављању пописа за 2004. годину број: 01-Ст4-50-6438/04 од 08.12.2004. године, требала да сачини Елаборат о извршеном попису и координира рад на активностима провођења пописа, што у Конкурenciјском савјету није учињено. Утврдили смо да је Конкурenciјски савјет извршио непотпуно инвентарисање средстава и извора средстава у дијелу који се односи на попис обавеза и новчаних средстава. Наиме, пописна комисија није извршила аналитички попис обавеза према добављачима и запосленим, из ког би могла да се утврди структура и висина појединачних обавеза. Контролом је утврђено да је извршен синтетички попис обавеза према контима главне књиге и исти је усаглашен са стањем у главној књизи.

Иста комисија није сачинила записник о попису новчаних средстава у благајни на дан 31.12.2004. године, већ је само сачињен извјештај о усаглашеном стању готовинских средстава са стањем у главној књизи. Утврдили смо да Конкуренијски савјет није донио Одлуку о усвајању пописа обавеза и новчаних средстава, што је према наведеном Упутству била обавеза руководства те институције.

Канцеларија за ревизију препоручује руководству да убудуће посвети више пажње приликом организовања и вршења инвентарисања, те наведене активности обави како то налажу рачуноводствени стандарди и прописи који уређују ту област, како се наведени пропусти не би у будућности понављали.

3.1.6. Информациони систем

Конкуренијски савјет није формирао информациони систем који би био подршка пословању институције. Конкурс за информатичара је расписан и у наредним мјесецима се очекује пријем у радни однос особе која ће се бринути о развоју и одржавању информационог система. Руководство Конкуренијског савјета би требало покренути активности на изради системске анализе потреба, на основу које би требала да се аправи стратегија развоја информационог система у складу са плановима развоја институције. На основу стратегије потребно је да се дефинишу конкретни програми и пројекти информатизације.

Канцеларија за ревизију скреће пажњу руководству да приликом израде будућег плана информационог система, води рачуна о безбједности информација и информационог система те креирању резервних копија података. Прије саме имплементације информационог система потребно је да се изврши класификација података на основу које ће се да се изврши додјељивање права приступа појединим подацима у електронском облику. Након успоставе информационог система руководство треба донијети процедуре за кориштење информационог система, које би требале да буду у складу са безбједоносном политиком, да се дистрибуирају свим корисницима система, те да се обезбједи организациона контролу.

4. КОРЕСПОНДЕНЦИЈА

Конкуренијском савјету је, дана 04.05.2005. године, уручен Нацрт Извјештаја о обављеној ревизији за 2004. годину, на разматрање и достављање евентуалних нових доказа и очитовања на налаз ревизије.

У остављеном року од 10 дана, Конкуренијски савјет је доставио очитовање и примједбе на Извјештај ревизије.

Извјештај за Парламентарну скупштину БиХ представља Извјештај достављен клијенту уз измјене на основу документованих примједби од стране клијента које је Канцеларија за ревизију уважила.

5. Резиме утврђених неправилности и недостатака

Ревидирањем пословања Конкуренијског савјета за 2004. годину утврдили смо одређени број неправилности и недостатака у дијелу који се односи на:

- пословање без усвојеног Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Конкуренијском савјету, као претпоставке за попуну радних мјеста, чиме би се стекли услови за успоставу функције те институције (тачка 3.1.1.) ;

- планирање буџета није урађено квалитетно са реално утврђеним ресурсима потребним за извршење јасно дефинисаних циљева и задатака пословања (тачка 3.1.2.).
- недостајуће писане процедуре које се односе на право на стварање расхода репрезентације и ограничење појединачне висине стварања обавеза тих расхода (тачка 3.1.3.);
- није извршено раздвајање дужности у дијелу обављања рачуноводствених послова и готовинског пословања (тачка 3.1.4.);
- недоследна примјена прописа који уређују област инвентарисања средстава и извора средстава (тачка 3.1.5.);

**ЗАМЈЕНИК ГЕНЕРАЛНОГ
РЕВИЗОРА**

Самир Мушовић

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

Миленко Шего

**ЗАМЈЕНИК ГЕНЕРАЛНОГ
РЕВИЗОРА**

Драган Кулина